

Introducció a la Traducció Especialitzada Humanística i Literària B-A (francès-català) (13038)

Professors: Marcel Ortín (GG i 2 S) i Caterina Briguglia (2 S).

Presentació

Com el seu nom indica, l'assignatura és una primera introducció a la traducció especialitzada humanística i literària. S'ofereix a estudiants que han triat aquest itinerari després d'haver-se format en traducció general, o bé a estudiants que volen cursar-lo com un complement del seu itinerari principal. L'assignatura proporciona una introducció general a la problemàtica de la literatura en traducció. No ensenya encara a traduir literatura: això queda reservat per a les quatre assignatures consecutives de l'itinerari.

Prerequisits

No n'hi ha. L'assignatura se situa a l'inici de l'itinerari.

Competències a assolir**Generals**

- Capacitat d'anàlisi i síntesi
- Capacitat de raonament crític
- Comunicació oral i escrita en les llengües pròpies
- Coneixement de les cultures pròpies i estrangeres
- Capacitat de treball individual i en equip

Específiques de l'assignatura

- Capacitat de reflexionar de manera general i abstracta sobre els textos humanístics i literaris
- Capacitat de discernir les característiques distintives dels textos humanístics i literaris
- Capacitat de reflexionar sobre la tasca de la traducció en general, i de la dels textos humanístics i literaris en particular

Objectius

- Portar l'estudiant a una reflexió sobre la condició particular dels textos humanístics i literaris, i sobre els factors socials i culturals implicats en l'operació de traduir-los.
- Proporcionar-li instruments per a l'anàlisi d'aquests textos.
- Facilitar-li una comprensió de la naturalesa de les traduccions que li permeti donar més consciència, sistematicitat i coherència a les seves decisions de traductor.

Avaluació

Participació a classe, exposició oral i quatre exercicis d'aplicació: 50%.

Examen (coneixement dels termes i conceptes més importants, anàlisi): 50%.

(Al setembre es demanarà una síntesi dels exercicis d'aplicació i l'examen.)

Continguts

1. Què són els textos literaris, què els distingeix. Textos literaris vs. textos expositius i persuasius.
2. Historicitat i singularitat dels textos literaris. Sentit i significació.
3. L'anàlisi dels textos persuasius i literaris, I: aspectes pragmàtics.
4. Els gèneres literaris.
5. L'anàlisi dels textos persuasius i literaris, II: aspectes formals i lingüístics.

Metodologia

Les sessions de Grup Gran (GG) se centraran especialment en la presentació de les qüestions teòriques i aplicades pròpies de cada tema. Es posarà un èmfasi especial en la definició exacta dels conceptes i en la familiarització amb els termes. Es plantejaran preguntes obertes que propiciïn l'argumentació crítica dels estudiants.

Les sessions de Seminari (S) se centraran en comentaris de text i exercicis d'aplicació de les nocions adquirides, a càrrec de cada estudiant, i en reflexions i debats de grup dirigits pel professor.

Calendari

- | | |
|--------------|--|
| GG (1) 28-IX | Presentació dels continguts de l'assignatura |
| | Intr. a l'exercici 1 |
| | Tema 1, primera part |
| GG (2) 5-X | Tema 1, segona part |
| S (1) 9-X | Presentació i comentari de l'exercici 1 |
| | (La literatura i la seva traducció segons R. Jakobson) |
| S (2) 16-X | Exp. orals: i) Aristòtil, <i>Poètica</i> (la mimesi) |
| | ii) Cercle Lingüístic de Praga: la llengua literària |
| GG (3) 19-X | Tema 1, tercera part |
| S (3) 23-X | Reflexió i debat: La condició històrica dels textos (literaris i no-literaris) |

GG (4) 26-X Tema 2

S (4) 30-X Exp. orals: iii) Calvino, “Perché leggere i classici?”

iv) Brioschi i Di Girolamo, § 54, la interpretació en lit.

GG (5) 2-XI Tema 3

S (5) 6-XI Presentació i comentari de l'exercici 2

(Els gèneres literaris. El teatre)

GG (6) 9-XI Tema 4, primera part

S (6) 13-XI Exp. orals: v) F. Rico, “Un par de razones para la poesía”

vi) S. Oliva, “So i sentit”

GG (7) 16-XI Tema 4, segona part

S (7) 20-XI Presentació i comentari de l'exercici 3

(Els gèneres literaris. La narrativa)

GG (8) 23-XI Tema 5, primera part

S (8) 27-XI Exp. orals: vii) R. Lapesa, *Estilística* || M. Short,
Exploring the Language of Poems, Plays and Prose

viii) S. Shiyab i M. Stuart

Lynch, "Can Literary Style Be Translated?"

GG (9) 30-XI Tema 5, segona part

S (9) 4-XII Presentació i comentari de l'exercici 4

(L'ornamentació en els textos literaris)

Fonts d'informació i recursos didàctics

Dossier de l'assignatura

(Amb els enunciats dels exercicis d'aplicació, els exemples i algunes lectures obligatòries.)

Manual de referència

BRIOSCHI, Franco; DI GIROLAMO, Costanzo. 1984. *Introducción al estudio de la literatura*, amb la col·laboració d'Alberto Blecua, Antonio Gargano i Carlos Vaíllo; trad. al cast. de Carlos Vaíllo. Barcelona: Ariel, 1988. (Títol original: *Elementi di teoria letteraria*, Milà: Principato, 1984.)

Bibliografia recomanada

AZAUSTRE, Antonio; CASAS, Juan. 1997. *Manual de retórica española*. Barcelona: Ariel.

HERMANS, Theo (ed.). 1985. *The Manipulation of Literature. Studies in Literary Translation*. Londres: Croom Helm.

MARCO, Josep. 2002. *El fil d'Ariadna. Anàlisi estilística i traducció literària*. Vic: Eumo-UPF-UAB-UVic-UJI.

MORTARA GARAVELLI, Bice. 1988. *Manual de retòrica*, trad. al cast. de M. J. Vega, Madrid: Cátedra, 1991. (Títol original: *Manuale di retorica*, Milà: Bompiani, 1988.)

Bibliografia complementària

ADAM, Jean Michel. 1992. *Les textes: types et prototypes. Récit, description, argumentation, explication et dialogue*. París: Nathan Université.

AINAUD, Jordi; ESPUNYA, Anna; PUJOL, Dídac. 2003. *Manual de traducció anglès-català*. Vic: Eumo.

BAKER, Mona. 1992. *In Other Words: A Coursebook on Translation*. Londres: Routledge.

BEAUGRANDE, Robert de. 1978. *Factors in a Theory of Poetic Translation*. Amsterdam: Van Gorcum.

CORBETT, Edward P. J. 1965. *Classical Rhetoric for the Modern Student*. Nova York: Oxford UP, 3a ed. rev. 1990.

GALLÉN, Enric; LLANAS, Manuel; ORTÍN, Marcel; PINYOL I TORRENS, Ramon; QUER, Pere (ed.). 2000. *L'art de traduir. Reflexions sobre la traducció al llarg de la història*. Vic: Eumo-UPF-UAB-UVic.

JAKOBSON, Roman. 1987. *Language in Literature*, a cura de K. Pomorska i S. Rudy. Cambridge, MA: Harvard UP, 1987. (Trad. al cat.: *Lingüística i poètica i altres assaigs*, a cura d'Àlex Broch, trad. de Joan Casas, Barcelona: Ed. 62 - Diputació de Barcelona, 1989.)

LAUSBERG, Heinrich. 1949. *Elemente der literarischen Rhetorik*. 3a ed., Munic: Max Hueber, 1967. (Trad. al cast. de M. Marín Casero: *Elementos de retórica literaria*, Madrid: Gredos, 1983.)

LAUSBERG, Heinrich. 1973. *Handbuch der literarischen Rhetorik*, 2 vols. 2a ed., Munich: Max Hueber. (Trad. al cast. de J. Pérez Riesco: *Manual de retórica literaria*, 3 vols., Madrid: Gredos, 1966.)

NORD, Christiane. 1991. *Text Analysis in Translation*. Amsterdam: Rodopi.

TOURY, Gideon. 1995. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam: John Benjamins.